

Tiedonanto Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla sijaitsevista itäisistä alueista – Vahvat alueet Euroopan suojana

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi tiedonannon Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla sijaitsevista itäisistä alueista 18. helmikuuta 2026 (COM(2026) 82 final).

Tiedonannon julkistamistilaisuuden yhteydessä järjestettiin korkean tason vuoropuhelu 26.2.2026, jossa Suomea edusti ministeri Strand.

Tiedonannosta ei laadita neuvoston päätelmiä.

Eurooppa-neuvosto mainitsi tiedonannon päätelmissään 19.3.2026.

Suomen kanta

Tulevan MFF-kokonaisuuden yhteydessä on otettu kantaa mm. E 73/2025 vp:

Suomi pitää keskeisenä, että rahoituskehyksessä huomioidaan Suomen itäisten ulkoraja-alueiden erityistilanne johtuen muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen välillisesti aiheuttamista sosioekonomisista haasteista.

Suomi pitää välttämättömänä Euroopan puolustuskyvyn nopeaa vahvistamista erityisesti Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi.

Suomi tukee puolustusrahoitusratkaisuja, joilla tosiasiallisesti vahvistettaisiin Euroopan puolustusta. Suomen tavoitteena on, että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille.

Erityistä huomiota tulisi kiinnittää Suomen ainutlaatuihin asemaan itäisenä ulkorajavaltiona ja samalla EU-budjetin nettomaksajana.

Suomelle on keskeistä varmistaa, että komission ehdotuksessaan Suomelle esittämä rahoitusosuus sisäasioiden rahastoihin turvataan ja että sen toimeenpano olisi joustavaa ja raja-alueiden elinvoimaa tukevaa.

Suomi katsoo, että Suomen liittymissopimukseen perustuva, vakavista ja pysyvistä haitoista kärsivien pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA-erityisrahoitus tulisi turvata myös jatkossa.

Suomi katsoo, että muuttoliikkeen EU-rahoitusta painotettaisiin erityisesti rajaturvallisuuden vahvistamiseen, lisäksi muuttoliikkeen sisäiseen hallintaan sekä ulkoisen ulottuvuuden tarpeisiin, erityisesti palautusten tehostamiseen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämiseen.

Suomi pitää myös oikeasuuntaisina esityksiä investointien lisäämiseksi etenkin osajien liikkuvuuteen (Erasmus+), mutta myös koulutukseen, luoviin aloihin, demokratiaan ja eurooppalaisiin arvoihin ja tunnistaa näiden merkityksen kilpailukyvyllä ja kokonaisturvallisuudelle.

Kokonaisturvallisuuden näkökulmasta Suomelle on keskeistä korostaa kaksikäyttö- ja puolustusulottuvuutta sekä alueiden elinvoimaa osana tulevan koheesipolitiikan toimia.

Suomi tukee komission ehdotusta kasvattaa puolustuksen (ml. sotilaallinen liikkuvuus), kriisivarautumisen ja rajaturvallisuuden rahoituksen osuutta tulevassa rahoituskehityksessä.

Suomi pitää perusteltuna rahoituksen lisäämistä puhtaaseen siirtymään EU:n kilpailukyvyn ja omavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ennallistamistoimiin liittyen Suomi korostaa mahdollisuutta hyödyntää laaja-alaisesti eri välineitä ennallistamistoimien rahoitukseen.

Komission esittämä koheesiorahoituksen määrän vähentäminen olisi Suomen ennakoivaikutustavoitteiden mukaista, sillä alueellisen koheesioedessä tarve EU:n yhteiselle koheesiorahoitukselle vähenee.

Lisäksi Suomi on ottanut kantaa muissa E-kirjelmissä muun muassa seuraavasti:

EU:n itäisten raja-alueiden elinvoimalla on suora yhteys EU:n turvallisuuteen. Suomi näkee biotalouden EU:n itäisten raja-alueiden luontaisena vahvuusalueena, jonka menestysedellytyksiä tukevalla EU-toimilla olisi merkitystä unionin turvallisuudelle.

E 14/2026 vp

Suomen kantoja täydennetään seuraavasti:

Suomi pitää myönteisenä, että komissio kiinnittää huomiota itäisiin raja-alueisiin ja on koonnut yhteen olemassa olevia toimia eri politiikka-alueilla. Suomi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että jäsenvaltioiden tarpeet ja unionin toimet niihin vastaamisen vaihtoehtojen mahdollisuuksista eroavat jäsenvaltiokohtaisesti. Suomi painottaa, että rahoitukseen kysymyksiin muodostetaan kannat osana MFF-kokonaisuutta

Suomi pitää myönteisenä EastInvest-alustan tavoitetta investointirahoituksen saatavuuden lisäämiseksi.

Suomi suhtautuu avoimesti komission tavoitteeseen tarkastella nykyisen tukivälineistön riittävyttä mukaan lukien alueellisten valtiontukisuuntaviivojen uudelleentarkastelu. Suomi arvioi ja muodostaa erikseen kantansa mahdollisiin komission konkreettisiin ehdotuksiin siinä vaiheessa kun ne annetaan.

Pääasiallinen sisältö

Komissio toteaa tiedonannossaan, että Venäjän Ukrainaa vastaan käymä täysimittainen hyökkäyssota jatkuu viidettä vuotta, ja koko unionin yhteinen turvallisuus on suoraan riippuvainen Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan vastaisella rajalla sijaitsevien itäisten alueiden vahvuudesta, häiriönsietokyvystä ja vakaudesta. Venäjä ja Valko-Venäjä aiheuttavat Euroopalle monenlaisia haasteita. Nämä haasteet liittyvät muun massa hybridiuhkiiin, maahantulijoiden välineellistämiseen, miehittämättömien ilma-alusten ja hävittäjien aiheuttamiin ilmatilaloukkauksiin, radiotaajuushäiriöihin, kyberhyökkäyksiin, lentoliikenteen, maainfrastruktuurin ja merenalaisen infrastruktuurin sabotaasiin.

Tiedonannon mukaan itäisillä raja-alueilla myös **väestökehityksen aiheuttamat paineet** korostuvat enemmän kuin muualla EU:ssa, sillä osa itäisistä raja-alueista on viime vuosikymmenen aikana menettänyt yli 17 prosenttia väestöstään. Jos väestön määrän vähenemiseen ei puututa, komission mukaan vaarana on, että väestökadosta tulee pysyvä ja peruuttamaton ilmiö, jolloin se heikentää alueiden ja jäsenvaltioiden kykyä selviytyä kriiseistä ja turvallisuusuhkista ja reagoida niihin.

Suomella, Virolla, Latviolla, Liettualla ja Puolalla todetaan olevan yhteensä 3 646 kilometriä yhteistä maarajaa Venäjän ja Valko-Venäjän kanssa (25 % EU:n maaulkorajoista Euroopassa). Tästä Suomen osuus on 1 346 kilometriä, Viron 340 kilometriä, Latvian 453 kilometriä, Liettuan 893 kilometriä ja Puolan 614 kilometriä.

Puolalla, Slovakialla, Unkarilla ja Romanialla on 1 372 kilometriä yhteistä maarajaa Ukrainan kanssa (10 % EU:n maaulkorajoista). Romanialla ja Bulgarialla on yhteinen meriraja Ukrainan kanssa. Romanian ja Bulgarian rannikon pituus on yhteensä yli 600 kilometriä.

Komission tiedonannon mukaan **alueet, joihin turvallisuusympäristön heikkeneminen eniten vaikuttaa ja joihin kohdistuu suurin perinteisten sotilaallisten toimien riski, sijaitsevat Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisilla ulkorajoilla.** Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ja Venäjän ja Valko-Venäjän vihamielinen toiminta ovat johtaneet rajanylitysten rajoittamiseen ja pysäyttäneet rajatylittävän toiminnan. Tämän seurauksena rajatylittävä kauppa, liikenne ja elintärkeä talousyhteistyö ovat pysähtyneet lähes kokonaan, millä on ollut vakavia vaikutuksia niin paikallisyhteisöihin kuin asianomaisiin jäsenvaltioihin laajemmin. Turvallisuustilanteen todetaan huonontuneen, ja komissio katsoo tilanteen olevan erityisen kriittinen Venäjän rajalla sijaitsevilla jäsenvaltioissa.

Komission mukaan myös **Ukrainan** rajalla sijaitsevilla alueilla on huomattavia taloudellisia ja sosiaalisia haasteita, jotka liittyvät esimerkiksi pakkosiirtolaisten laajamittaiseen maahantuloon, kaupan häiriöihin, valmisteveron alaisten tuotteiden, erityisesti tupakkatuotteiden, salakuljettamiseen, asuntotilanteen vaikeutumiseen ja terveys- ja sosiaalipalvelujen heikkenemiseen. Lisäksi tavaraliikenteen ohjaaminen uusille reiteille on lisännyt alueelliseen logistiikkaverkostoon kohdistuvaa painetta.

Tiedonannossaan todettujen viimeisimpien analyysien mukaan **itäisellä ulkorajalla sijaitsevilla jäsenvaltioissa BKT on kasvanut hitaammin ja ne ovat kärsineet korkeammasta inflaatiosta**. Tilannetta ovat pahentaneet korkeammat lainakustannukset, investointien alhaisempi taso ja heikompi kulutus sekä lisääntyneet puolustusmenot.

EU on tukenut itäisiä raja-alueita Ukrainaan kohdistetun hyökkäyssodan alusta lähtien poliittisesti ja taloudellisesti sekä antamalla teknistä tukea erityisesti **koheesiopolitiikan** ja **yhteisen maatalouspolitiikan** (YMP) kautta. Nämä politiikat ovat avainasemassa infrastruktuurin vahvistamisessa, talouden häiriönsietokyvyn parantamisessa, osaamisen kehittämässä, työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden tukemisessa, kestäväen maatalouden varmistamisessa sekä kriisivalmiuden ja kriisinhallinnan parantamisessa.

Tukea on annettu myös monien muiden välineiden ja ohjelmien kautta (mm. elpymis- ja palautumistukiväline (RRF), rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline, EU:n avaruusohjelma ja turvallisten yhteyksien ohjelma, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, Erasmus+- ja Luova Eurooppa -ohjelmat, Verkkojen Eurooppa -väline, EU4Health-ohjelma sekä Euroopan unionin pelastuspalvelumekanismi).

Tiedonannolla Euroopan komissio asettaa strategian ja suunnitelman unionin itäisille ulkoraja-alueille. Strategia ja suunnitelma kohdistuisi viiteen keskeiseen osa-alueeseen: 1) turvallisuus ja puolustus, 2) investointien varmistaminen, 3) alueiden paikallisten vahvuuksien hyödyntäminen, 4) yhteyksien parantaminen ja 5) ihmisiin keskittyminen, sillä jokaisen alueen häiriönsietokyky perustuu sen yhteisöjen vahvuuteen.

1. Turvallisuus ja häiriönsietokyky – suojele, uhkien estäminen ja turvaaminen

Tiedonannossa asetetun strategian ensimmäisen osa-alueen mukaan vihamielisten toimijoiden aiheuttamien häiriöiden kasvava määrä EU:n alueella osoittaisi, että **hybridiuhkat jatkuvat ja turvallisuudessa on edelleen puutteita**. Kriittiseen infrastruktuuriin vaikuttavien häiriöiden, kuten maailmanlaajuisiin satelliittinavigointijärjestelmiin ja radiotaajuuksiin vaikuttavan häirinnän, yleistymisen korostaa tarvetta varmistaa tällaisen infrastruktuurin suojaaminen ja nopea korjaaminen. Samalla uuden infrastruktuurin suunnittelussa olisi tärkeää ottaa huomioon häiriönsietokykyä koskevat vaatimukset.

Tiedonanto toistaa, että Puolustusvalmiuden tiekartassa 2030 esitetyistä lippulaiva-aloitteista **itäisen sivustan valvonnalla** (Eastern Flank Watch) ja **Euroopan droonipuolustusaloitteella** pyritään liittämään yhteen ilmapuolustus, droonintorjuntajärjestelmät, maapuolustus- ja meriturvallisuustoimenpiteet sekä tilannetietoisuus ja muodostamaan niistä siviili- ja sotilasvälineitä hyödyntävä kattava eurooppalainen rajapuolustuksen suorituskyky tiiviissä yhteistyössä Naton kanssa.

Myös aikaisemmin annetussa **Droonien aiheuttamia turvallisuusuhkia ja droonintorjuntaa koskevassa toimintasuunnitelmassa** painotetaan erityisesti puolustusvalmiutta, ja siinä on esitetty useita rahoitusmahdollisuuksia drooni- ja droonintorjuntavalmiuksien kehittämiseksi.

Edelleen jo ehdotetulla **sotilaallisen liikkuvuuden paketilla** parannetaan kaksikäyttöistä liikenneinfrastruktuuria sekä yksinkertaistetaan sotilastarvikkeiden kuljetusta koskevia

sääntöjä ja rajanylitysmenettelyjä kaikkialla Euroopassa. Monivuotiseen rahoituskehykseen 2028–2034 sisältyvän Verkkojen Eurooppa -välineen sotilaallisen liikkuvuuden osion määrärahoihin komissio on ehdottanut kymmenkertaista lisäystä kaksikäyttöteknologiaan tehtävien investointien ja sotilasliikenteen digitaalisen infrastruktuurin tukemiseksi.

Lisäksi komission MFF-ehdotuksessa **muuttoliikkeeseen, rajaturvallisuuteen ja sisäiseen turvallisuuteen** liittyvä rahoitus on ehdotettu kolminkertaistettavaksi vuosien 2028–2034 monivuotisessa rahoituskehityksessä.

Komission tiedonannon mukaan uhkien kasvaessa tarvittaisiin myös kattava suunnitelma, jolla ehkäistään ja torjutaan Venäjän maalla, ilmassa, merellä ja digitaalisissa ympäristöissä harjoittamaa yhä voimistuvaa **hybridisodankäyntiä** EU:ta vastaan. Komission mukaan Itämeren alue on strateginen ja ratkaisevan tärkeä alue EU:n turvallisuuden ja puolustuksen kannalta. Sillä on keskeinen rooli meri-, energia- ja infrastruktuurikäytävänä. Itämeren alue on erityisen altis Venäjän hybridisodankäynnille, joka edellyttää häiriönsietokyvyn parantamista ja koordinoituja EU:n toimia.

2. Kasvu ja alueellinen vauraus – rahoituksen saannin, innovoinnin, teknologian ja pk-yritysten kehittämisen edistäminen

Komission tiedonannon mukaan EU:n itärajalla sijaitseviin alueisiin kohdistuu yhä enemmän taloudellisia paineita nykyisten talouskehitykseen liittyvien haasteiden lisäksi. Itäiset raja-alueet kärsivät rajatylittävien kauppaa- ja matkailuvirtojen merkittävästä vähenemisestä, toimitusketjuhäiriöistä ja investoijien heikkenevästä luottamuksesta, minkä vuoksi **lainan saaminen ja investointien tekeminen on näillä alueilla kalliimpaa**. Komission mukaan **rahoituksen saanti** on yksi kiireellisimmistä haasteista näillä alueilla.

Komissio toteaa tiedonannossa, että haasteista huolimatta itäisillä raja-alueilla on kuitenkin myös merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Keskittymällä **puolustusteknologiaan ja -innovointiin, uusiutuvaan energiaan ja biotalouteen** voitaisiin komission mukaan houkutella kohdennettuja investointeja, samalla kun **matkailu-, kulttuuri- ja luovat alat ja toimialat** voivat auttaa uudistamaan ja monipuolistamaan paikallisia talouksia.

Kehittyvä turvallisuusympäristö on tiedonannon mukaan luonut uusia mahdollisuuksia **investoida esimerkiksi kaksikäyttötuotteisiin**. Kyberturvallisuuteen, valvontateknologiaan, energiaturvallisuuteen ja liikenneinfrastruktuuriin keskittyvät toimialat ymmärretään yhä selkeämmin aluekehityksen kannalta strategisiksi toimialoiksi.

Komissio arvioi erityisesti **drooniteollisuuden** voivan olla keskeisessä roolissa kasvun mahdollistajana. Myös droonintorjuntateknologioiden kehittäminen voisi tarjota uusia mahdollisuuksia innovointiin ja yrittäjyyteen

Tiedonanto toteaa, että komission MFF-ehdotuksen mukaisissa vuosien 2028–2034 **kansallisissa ja alueellisissa kumppanuussuunnitelmissa** annettaisiin kattavaa tukea jäsenvaltioille ja alueille, jotka ovat kaksitahoisen haasteen edessä: niiden on paitsi parannettava turvallisuutta myös yhtä aikaa tuettava talouttaan ja ihmisiä.

Komissio priorisoi tiedonannossaan itäisille raja-alueille tehtäviä investointeja muun muassa seuraavien toimien avulla:

- Komissio perustaisi **itäisiä raja-alueita varten erityisen rahoitusalueen**, niin kutsutun **EastInvest-välineen**, joka toisi yhteen EIP-ryhmän, kansainvälisiä rahoituslaitoksia ja useita asianomaisten jäsenvaltioiden kansallisia ja alueellisia kehityspankkeja. EastInvest-välineen tarkoituksena on vastata itäisten raja-alueiden kehitysstrategioissa yksilöityihin investointitarpeisiin välineeseen osallistuvien

laitosten, kuten **EIP-ryhmän, Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin, Pohjoismaiden investointipankin ja Euroopan neuvoston kehityspankin**, antamalla kohdennetuilla lainoilla, joita voidaan tarjota suotuisammin ehdoin esimerkiksi jos niihin yhdistetään koheesiopolitiikkarahoitusta.

- vuoden 2026 **yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen** uudelleentarkastelun yhteydessä tarkasteltaisiin, olisiko valtioneuvoston päätöksiin tarpeen tehdä muutoksia itäisten raja-alueiden erityishaasteiden ratkaisemiseksi.
- Komissio aikoo tarkastella, onko aluetukisuuntaviivoissa tarpeen säilyttää STEP-teknologioiden osalta sallittu nykyinen jousto myös vuoden 2027 jälkeen, ottaen huomioon, että nämä teknologiat ovat komission mukaan ratkaisevan tärkeitä häiriönsietokyvyn parantamiseksi.
- Komissio aikoo arvioida, miten itäiset raja-alueet voivat parhaiten hyödyntää tulevan **Euroopan kilpailukykyrahaston** tarjoamia mahdollisuuksia, joiden avulla innovointi ja teollisuuden muutos erityisesti maataloudessa, biotaloudessa, puolustusteollisuudessa ja toimitusketjujen häiriönsietokyvyn saralla voitaisiin tuoda paremmin näiden alueiden ulottuville.
- Komissio aikoo edistää **klustereiden perustamista itäisillä raja-alueilla** muun muassa Euroopan klusteriyhteistyöfoorummin avulla edistääkseen siten paikallisia innovaatioekosysteemejä, pienten ja keskisuurten yritysten välistä yhteistyötä ja EU:n rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämistä.

Lisäksi komissio kehottaa tiedonannossaan jäsenvaltioita mm. kasvattamaan kannustimia, kuten **kohdettuja verotoimenpiteitä**, sekä selvittämään, kannattaisiko itäisille raja-alueille perustaa uusia **erityistalousalueita**.

3. Paikallisten vahvuuksien hyödyntäminen – biotalous, energia, ympäristö, maatalous ja osaaminen

Kolmannen strategisen osa-alueen prioriteetissa komissio toteaa itäisillä raja-alueilla olevan runsaasti hyödyntämättömiä **luonnonvaroja**, kuten puuta, biomassaa ja harvinaisia maametalleja, jotka tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia kasvattaa biopohjaisia teollisuudenaloja sekä kehittää uusiutuvaa energiaa ja kaivos- ja jalostusteollisuutta.

Komissio nostaa tiedonannossa esille, että Suomi, jolla on merkittävät **litium-, koboltti- ja nikkeliavarannot**, on jo nyt keskeinen toimija EU:n pyrkiessä varmistamaan akkuihin ja uusiutuvan energian teknologioihin tarvittavien raaka-aineiden saatavuuden.

Komissio tiedonannon mukaan maatalous-, kalastus- ja vesiviljelytuotannon potentiaalin säilyttäminen itäisillä raja-alueilla ja näiden tuotannonalojen jatkuvuuden varmistaminen **sukupolvenvaihdosten avulla** sekä maaseutualueiden tuen jatkuminen olisivat keskeisen tärkeitä näiden alueiden elinvoimaisuuden kannalta. Metsätalouden ja maataloustuotannon turvaaminen edistää myös elintarviketurvaa ja varmistaa **raaka-aineiden vakaan saatavuuden alueen yrityksille**. Näiden tavoitteiden tukemiseksi itäisten raja-alueiden viljelijät voisivat saada **korotettua tuotantosidonnaista tulotukea**.

Itäisten raja-alueiden **energiajärjestelmien vahvistaminen ja uusiutuvan energian** tuotantomahdollisuuksien hyödyntäminen ovat komission tiedonannon mukaan ratkaiseva tekijä Euroopan energiavarmuuden kannalta. Luotettavan sähköverkon puuttuminen monilla itäisillä raja-alueilla heikentää energiavarmuutta ja teollisuuden kehitystä. Uusiutuvan energian hankkeiden liittäminen kokonaisuudessaan sähköverkkoon edellyttää strategisia verkkoinvestointeja esimerkiksi Baltian maiden ja Suomen itäisillä raja-alueilla.

Tiedonanto nostaa esille, että itäisillä raja-alueilla on myös runsaasti potentiaalia tuottaa **biomassaa** EU:n biotalouden tarpeisiin sekä hyödyntää jäämiä lisäarvon tuottamiseen, samalla kun vahvistetaan paikallista kiertotaloutta ja häiriönsietokykyä.

Komissio aikoo muun muassa

- tukea **biokaasun ja biometaanin tuotantoa** EU:n biotalousstrategiassa esitettyjen REPowerEU-tavoitteiden mukaisesti.
- tukea **kriittisiä raaka-aineita koskevan säädöksen** mukaisia strategisia hankkeita innovaatorahaston puitteissa järjestettävien ehdotuspyyntöjen ja STEP-välineen avulla toteutettavien koheesiorahoitusinvestointien kautta.

4. Yhteydet – ihmisten välisten yhteyksien mahdollistaminen ja kasvun tukeminen.

Tiedonannossaan komissio kertoo, että EU on ryhtynyt määrätietoisin toimiin **TEN-T-käytävien** mukauttamiseksi ja vahvistamiseksi asettaen etusijalle itäisten raja-alueiden saumattoman yhdentymisen EU:n sisämarkkinoihin ja turvallisuuskehikseen. Yhteyksiä EU:n itäisillä raja-alueilla on komission mukaan vahvistettu merkittävästi.

Itäisten raja-alueiden integrointi EU:n verkkoihin esteitä poistamalla ja kehittämällä vakioraidelevyyden edellyttämää infrastruktuuria Baltian maissa ja Suomessa olisi komission mukaan strateginen investointi EU:n yhteenkuuluvuuteen, talouden häiriönsietokykyyn, turvallisuuteen ja varautumiseen.

Komissio aikoo vahvistaa Baltian maiden satamien kapasiteettia ja tukea Baltian maiden TEN-T-rautatiekäytävän ja sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistä pohjois-eteläsuunnassa

Komissio kehottaa tiedonannossa jäsenvaltioita muun muassa

- **parantamaan infrastruktuuria** alueellisen kilpailukykyyn ja turvallisuuden vahvistamiseksi ja asettamaan etusijalle laadukkaat maantie- ja rautatieyhteydet suuriin kaupunkikeskuksiin, mahdolliset kaksikäyttöyhteydet mukaan lukien, sekä TEN-T-käytävät
- hyödyntämään tulevia **kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia, Verkkojen Eurooppa -välinettä ja Euroopan kilpailukykyrahastoa** Euroopan laajuisten liikenneverkkojen ja EU:n sotilaallisen liikkuvuuden käytävien oikea-aikaisen täytäntönnäkönsä varmistamiseksi

Digitaaliset yhteydet itäisten raja-alueiden ja EU:n muiden osien välillä olisivat tiedonannonmukaan ratkaisevan tärkeitä **taloudellisen yhdentymisen, rajatylittävän kaupan, viestinnän ja innovoinnin** sekä kyberturvallisuuden ja hybridihyökkäyksiltä suojautumisen kannalta

Komissio aikoo muun muassa tarjota **Verkkojen Eurooppa -välineen vuosien 2024–2027 toisen digitaalisen työohjelman** puitteissa kilpailun pohjalta rahoitusta 5G-yhteyksien tukemiseksi EU:ssa sekä EU:n ja sen ulkopuolisten maiden välillä keskittyen runko-verkkoihin.

Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään kaikkia elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia **digitaalisen kuilun umpeen kuromiseksi**, jotta autettaisiin luomaan uusia mahdollisuuksia ja jotta voitaisiin vahvistaa talouden häiriönsietokykyä sekä parantaa elämänlaatua itäisillä raja-alueilla.

Rajat ylittävä yhteistyö on komission mukaan ollut pitkään keskeinen väline aluekehityksen ja talouskasvun edistämiseksi raja-alueilla. Suhteiden katkeaminen Venäjään ja Valko-Venäjään kuitenkin keskeytti tämän yhteistyön. Komissio katsoo tiedonnossa, että sen vuoksi on pohdittava vaihtoehtoisia alueellisen yhteistyön aloitteita, joiden avulla nämä alueet voivat ylläpitää ja monipuolistaa yhteyksiään, löytää uusia kumppaneita ja luoda uusia yhteistyömahdollisuuksia.

Komissio on sisällyttänyt vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä koskevaan ehdotukseen **Interreg-ohjelman osalta uuden erityistavoitteen, ”Venäjän, Valko-**

Venäjän ja Ukrainan raja-alueiden selviytymiskyvyn parantaminen". Komission ehdotuksessa jäsenvaltioille ja niiden alueille sallittaisiin täysi joustavuus alueellisen yhteistyön hyödyntämisessä, jotta ne voivat vastata kiireellisimpiin haasteisiinsa, jotka liittyvät esimerkiksi turvallisuuteen ja siviilivalmiuteen, väestökatoon ja disinformaatioon.

5. Ihmiset – alueet ovat yhtä vahvoja kuin niillä elävät yhteisöt

Komission tiedon antoo toteaa, että itäisten raja-alueiden asukkaat ovat osoittaneet poikkeuksellista sitkeyttä ja sopeutumiskykyä vastoinkäymisissä. Heidän resilienssinsä säilyminen riippuu **ympäröivän yhteisön yhteenkuuluvuudesta ja varautumisesta** tuleviin häiriöihin. **Väestökato, ikääntyminen ja pieni asukastiheys** ovat tiedonossa esiinnostettuja merkittäviä haasteita.

Komission mukaan **keskeisten palvelujen ja sosiaalipalvelujen** varmistaminen olisi ratkaisevan tärkeää raja-alueiden yhteisöjen hyvinvoinnin kannalta. **Paikallishallintojen taloudellisten resurssien rajallisuuden** vuoksi näillä alueilla on tiedonannon mukaan kuitenkin krooninen pula koulutuksen ja terveydenhuollon ammattilaisista ja niiden infrastruktuuri on heikkoa. Väestön ja työvoiman ikääntyminen pahentaa tilannetta entisestään. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan komission mukaan kohdennettuja investointeja, joilla varmistetaan saavutettavien ja kohtuuhintaisten sosiaali- ja terveystalouden, lapsiperheiden tarvitsemien palvelujen ja pitkäaikaishoitopalvelujen sekä infrastruktuurin saatavuus.

Tiedonannon **mukaan ammattitaitoinen ja mukautuva työvoima** on välttämätöntä, jotta itäiset raja-alueet voivat menestyä. Näillä alueilla kuvataan kärsittävän kuitenkin **sitkeästä työvoimapolusta ja osaamisvajeesta**. Tämä koskee komission mukaan myös sellaisia keskeisiä aloja kuin terveydenhuolto ja pitkäaikaishoitoa, vihreän teollisuuden aloja ja digitaalitaloutta. Samanaikaisesti itäisillä raja-alueilla olisi kuitenkin suuri määrä työelämän ja opintojen ulkopuolella olevia nuoria.

Komission tiedonannon mukaan näiden haasteiden ratkaisemiseksi tarvitaan paikallisten työmarkkinoiden tarpeita paremmin vastaavaa **koulutusta**, jota yritysten kanssa solmitut kumppanuudet tukevat.

Komission tiedonannossa esitellyt tulevat toimet

Komission mukaan EU:n, kansallisten ja alueellisten toimenpiteiden yhdenmukaistamiseksi tarvittaisiin jatkuvaa vuoropuhelua, jotta niillä voitaisiin tuloksellisesti vastata itäisten raja-alueiden haasteisiin ja varmistaa näin näiden alueiden mahdollisuuksien hyödyntäminen. Järjestelmällisten jatkotoimenpiteiden varmistamiseksi komissio ehdottaa **vuosittaista korkean tason poliittista vuoropuhelua**, jonka puitteissa keskustellaan EU:n toimintapolitiikoista ja niiden vaikutuksista itäisten raja-alueiden kehittämiseen ja turvallisuuteen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

–

Käsittely Euroopan parlamentissa

–

Kansallinen valmistelu

EU4 alue- ja rakennepolitiikan jaosto 2.4.2026

Eduskuntakäsittely

–

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

–

Taloudelliset vaikutukset

–

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

–

Asiakirjat

COM (2026) 82 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Neuvotteleva virkamies Pasi Rantahalvari, TEM, puh. 0295047280
Neuvotteleva virkamies Petri Haapalainen, TEM, puh. 0295064922
Erityisasiantuntija Eliisa Hujala, TEM, puh. 0295064949
EU-erityisasiantuntija Sarita Friman, VNK, puh. 0295160144

VAHVA-tunnus

EU/472/2026

Liitteet**Viite**